Súd:	Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka:	1C/47/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7623203499
Dátum vydania rozhodnutia:	07. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jana Gargulová
ECLI:	ECLI:SK:OSSN:2024:7623203499.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Jana Gargulová, v právnej veci žalobcov: 1.) A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. X, XXX XX D. E. F., 2.) G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, XXX XX H., 3.) C. I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. X, XXX XX D. E. F., 4.) G. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. X, XXX XX D. E. F., 5.) K. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. X, XXX XX D. E. F., 6.) L. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. X, XXX XX D. E. F., všetci právne zastúpení JUDr. Jozefom Tomkom, advokátom so sídlom Floriánova 2, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., IČO: 00 151 700, Pribinova 19, 811 09 Bratislava - Staré Mesto, o zaplatenie 240.000,00 € s prísl., takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcom nemajetkovú ujmu takto:
- žalobcovi v 1. rade sumu 40.000 Eur,
- žalobkyni v 2. rade sumu 35.000 Eur,
- žalobkyni v 3. rade sumu 30.000 Eur,
- žalobkyni v 4. rade sumu 10.000 Eur,
- žalobcovi v 5. rade sumu 5.000 Eur,
- žalobkyni v 6. rade sumu 25.000 Eur,

a to všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobcom sa priznáva náhrada trov konania v pomere 20,84 %.

III. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou podanou tunajšiemu súdu dňa 28.6.2023 domáhali voči žalovanému zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.
2. Svoju žalobu odôvodnili tým, že dňa 18. septembra 2022, v čase okolo 13.35 h, v D. E. F., na ulici Mlynskej, v smere jazdy od kruhového objazdu k obchodnému centru „Madaras", viedol C. G., nar. XX.X.XXXX, bytom ul. M. X, D., poistený zmluvou o Povinnom zmluvnom poistení so žalovanou, osobné motorové vozidlo Volvo V40, evidenčného čísla H. XXX K., pričom v blízkosti bytového domu č. 2549/111, nedal prednosť chodkyni poškodenej N. B., prechádzajúcej po riadne označenom priechode pre chodcov narazil ľavou prednou časťou vozidla do jej ľavej a následne pravej nohy, ktorej telo po náraze odhodilo vľavo v smere pohybu vozidla na vozovku, následkom čoho utrpela i smrteľné zranenie, a to pre krvácanie a roztrhnutie väzivového spojenia krčnej chrbtice so spodinou lebky s pomliaždením predĺženej miechy pri zlomenine lebečnej klenby a spodiny s vnútrolebečným krvácaním, ktoré viedli k zlyhaniu riadiacej činnosti centrálneho nervového systému a viedli k jej smrti na mieste dopravnej

nehody, čím takto konal v rozpore s ustanovením § 4 ods. 1 písm. l) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
3. Pasívna vecná legitimácia žalovanej je daná na základe ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov, podľa ktorého poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a náklady pri usmrtení.
4. Z judikatúry slovenských súdov jednoznačne vyplýva právny názor, že zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho práva vyplýva z § 11 a § 13 OZ, vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú smernice (rozsudok ESD C 22/12 C., bod 57, 58). S poukazom na uvedené vzhľadom na skutočnosť, že vnútroštátne právo umožňuje rodinným obeti dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorových vozidiel.
5. Vyššie uvedeným konaním poistený žalovanej, C. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom ul. M. XXX/X, XXX XX D., spôsobil smrť neb. N. B., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom D. E. F., O. C. XXXX/X, a teda v dôsledku vyššie popísaného konania trestného činu poisteného žalovanej prišli žalobca v prvom rade a žalobkyňa v druhom rade o svoju dcéru a žalobkyňa v treťom rade o svoju sestru, žalobkyňa v štvrtom rade o nevlastnú dcéru, žalobca v piatom rade o nevlastnú sestru, žalobkyňa v šiestom rade o vnučku.
6. Úmrtím neb. N. B. došlo k závažnému zásahu do práva žalobcov na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a teda do emocionálnej sféry pozostalých žalobcov, pričom ujma, ktorá im bola týmto zásahom spôsobená je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá a bude ich sprevádzať celý život. V dôsledku protiprávneho konania poisteného žalovanej stratili žalobcovia svoju dcéru, sestru, vnučku, a teda navždy stratili možnosť rozvíjať citové a rodinné väzby so svojou najbližšou rodinou, čím utrpeli žalobcovia bez akýchkoľvek pochybností veľkú citovú ujmu.
7. Neočakávaným, šokujúcim a náhlym úmrtím neb. N. B. nepochybne došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti pozostalých žalobcov spočívajúcom v zásadnom, nezvratnom a trvalom obmedzení ich súkromného a rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť na mieste.
8. Keďže v § 13 ods. 2 OZ sú vymenované zásahy do osobnosti zakladajúce právo na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch len demonštratívne, a teda môže ním byť aj iný ako tam uvedený zásah, majú žalobcovia za to, že tragická smrť neb. N. B. v dôsledku dopravnej nehody zapríčinenej poistencom žalovanej, bezpochyby je takýmto závažným zásahom do práva na ochranu osobnosti odôvodňujúcim priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.
9. Motorové vozidlo, ktoré v čase dopravnej nehody viedol vinník nehody bolo v čase vzniku nemajetkovej ujmy pozostalých žalobcov povinne zmluvne poistené u žalovanej.
10. E. N. B. nemala ani dvadsaťtri rokov, keď zomrela. Žila v spoločnej domácnosti s otcom A. B., jeho priateľkou G. J., sestrou I. B. a nevlastným bratom K. J.. Otec - žalobca v prvom rade uvádza, že bol šťastným otcom dvoch dcér. Pracoval ako živnostník a pred deviatimi rokmi po rozvode začal žiť s jeho terajšou partnerkou G. J.. Spolu s jeho terajšou partnerkou G. J. sa starali o deti. E. N. pravidelne sprevádzal na súťaže, koncerty, vystúpenia. N. bola umelecky nadaná. Absolvovala konzervatórium v odbore herectvo a neskôr Vysokú školu Akadémia umenia v Banskej Bystrici, fakulta dramatických umení. Po skončení školy absolvovala skúšky, divadelne predstavenia, koncerty. Všetky tieto udalosti v rodine spoločne prežívali, navštevovali jej predstavenia. Dcéra N. bola doma veľmi šťastná. Mala snúbenca, plánovali sme všetci spolu svadbu. Od smrti dcéry sa otec doteraz nespamätal. Neustále čaká, že vyjde zo svojej izby, zacíti jej vôňu, začuje jej krásny smiech. Ako stolár, neviem teraz ani šoférovať, tak aby som niekoho neohrozil, nieto pracovať na cirkulári. Má výčitky, že prečo radšej nezomrel on. Od nehody sa lieči ambulantne na psychiatrii. Berie denne lieky Citalopram,Cinolazepam, Gerodorm pred spaním. Veľmi si praje, aby mohol začať žiť naplno, podporiť dcéru I., ktorá čaká bábätko. Vrátiť opateru partnerke G., nestratiť aj ju. Potrebuje začať zase pracovať, plánovať žiť. Je to pre neho obrovský citová strata, ujma, ktorú je potrebné finančne nahradiť vo výške 40.000 Eur.
11. G. J. N. poznala od narodenia. Po dvoch rokoch spoločného života s A. B., otcom Zuzky a Klárky a vzájomnom spoznávaní sa, sa obe Igorove deti rozhodli, že budú bývať v spoločnej domácnosti s otcom, jeho partnerkou a G. K. G. a K.. So všetkými deťmi prežívali ich život, ich strednú aj vysokú školu. N. ukončila bakalárske štúdium a nastúpila na magisterské štúdium. Pripravovala sa medzinárodnú súťaž v Prahe, nahrala nové CD, zasnúbila sa s priateľom N.. Zuzka mala veľa plánov do života. Ani teraz po nehode nevie plne pracovať, sústrediť sa na prácu, je práceneschopná. Bola aj hospitalizovaná. No nikto jej nevie pomôcť od bolesti. Za nemajetkovú ujmu požaduje 40.000 Eur.

12. Pre I. B. - žalobkyňu v treťom rade bola N. najbližší človek na celom svete, jej mladšia staršia sestra, najlepšia kamarátka občas. V najťažších chvíľach tu bola pri nej, dokázala ju podporiť, pričom podpora bola vzájomná. Tento rok mali spolu tancovať jej svadbe, už aj presne vedela na akú pesničku, teraz bez nej neviem ani predstaviť ísť von, bez nej nejde nič, neskutočne jej chýba, je to najväčšia rana v živote. I. B. uviedla, že rok 2022 bol pre ňu úspešný, bola zasnúbená, získala titul, darilo sa jej kariérne, rodičia sa konečne nejako zmierili, život sa jej usporiadal. No napriek tomu sa po smrti sestry N. všetko zmenilo, zrútil sa jej svet a ostal tak. Pár metrov od domu v slnečnú nedeľu, pred niekoľkými dňami jej odpísala, že ten víkend nebude v Spišskej Novej Vsi, pretože má pracovné povinnosti, už ju nikdy nevidela. Každý deň, keď ide z domu, vidí miesto kde umrela, každý deň okolo neho chodí. Má záchvaty úzkosti plače každý deň, každý deň príde uvedomenie tejto hroznej reality, kvôli niekoho bezohľadnosti. Chcela zomrieť, lebo nevedela ako tu byť bez nej, no nechcela ublížiť rodičom ešte viac, tak si dávala pozor a chodila ďalej od cesty (vždy keď okolo prejde rýchlo auto rozklepú sa jej nohy). Začala preto chodiť k psychologičke, ktorá jej pomáha sa vyrozprávať, no so svojimi myšlienkami stále je sama. Cíti sa bez Zuzky sama, bezmocná, nekonečne smutná, nekonečne jej chýba. Za nemajetkovú ujmu požaduje 40.000 Eur.
13. G. B., je matkou nebohej N.. Smrť dcéry je pre ňu obrovskou stratou, s ktorou sa nevie zmieriť, nevie ju pochopiť. Príliš skoro sa podľa nej skončil život mladej ženy, ktorá mala práve začať žiť ďalšiu úžasnú etapu svojho života. Mala si konečne splniť svoj celoživotný sen a to už nikdy nebude. Už od škôlky tvrdo a vytrvalo pracovala na svojom sne stať sa herečkou, do všetkého išla na sto percent. Keď už sa jej to začalo plniť, chýbalo tak málo. Konečne by začala hrať v divadle, tak veľmi po tom túžila. Jej matka všetko s nebohou prežívala, každú prípravu na recitačnú súťaž, hudbu a pesničky, ktoré spievala s kapelou. Práve preto po nehode a smrti dcéry nevie počúvať hudbu, pustí si dve tri pesničky a so slzami a úzkosťou v hrdle to musí vypnúť. Ako matka a dcéra si navzájom boli najlepšími priateľkami. Dcéra Zuzka bola zasnúbená a mali chystať svadbu. Jej snúbenec má ťažké zdravotné problémy, ktoré so Zuzkou zvládol, no smútok za Zuzkou je taký veľký, že jeho ochorenie sa vrátilo, momentálne je v nemocnici a je to s ním veľmi zlé a boja sa o neho. Matka veľmi ťažko zvláda každý prechod pre chodcov, pešo prechádza so strachom, a ako šofér auta s veľkou opatrnosťou, vždy si predstaví dcéru N., vždy si na ňu spomenie, zakaždým. Jej dcéra N. bola silná a veľká osobnosť, ktorá dávala zo seba maximum a žila naplno a pre všetkých tu vždy bola. Matka sa cíti ako jej vzali časť tela, ktorá bolí a nedá sa nijako nahradiť. Myslí, že keby bola sama, tak to nezvládne a zblázni sa. Každý deň sa snaží žiť svoj život pre ľudí, ktorí sú okolo, no každý deň má v sebe ten smútok. Za nemajetkovú ujmu požaduje 40.000 Eur.
14. Nevlastný brat K. J. poznal N. od malička. Jeho mamka a jej otec boli starí kamaráti, čiže stretával N. a I. celý život. Pamätá si na spoločné lyžovačky, kde sme sa guľovali, pamätá si aj trhy, kde si ukazovali nové hračky, spoločné túry a mnoho iného. S nebohou Zuzkou chodil aj na základnú školu. Bola o pár ročníkov mladšia, ale predsa sa na chodbách stretli a rozprávali. Keď nastal čas stredných škôl, trochu sa vzdialili, ale nakoniec sa stretli už spoločnom rodičovskom dome. Vždy bolo so Zuzkou o čom sa porozprávať, boli si veľmi blízki. Všetci spolu intenzívne prežívali tehotenstvo jeho priateľky. Len niekoľko hodín po narodení jeho dcérky Zuzka zomrela. Jeden z jeho najlepších dní v živote, sa stal zároveň aj jedným z tých najťažších. Každé narodeniny dcéry, každé jedny od prvých po sté, budú u neho zviazané aj so smrťou N.. Vždy, keď zapáli sviečku na torte, zapáli aj na jej hrobe. Každú radosť vystrieda smútok. Spolu s priateľkou žijú v Zuzkinej izbe. Každý deň vidia jej skrine, každý deň spia v jej posteli, každý deň je pre nich aj spomienkou na Zuzku. Zuzka bola podľa K. J. talentovaná, múdra, veselá a spoločenská, nevie sa zmieriť s jej smrťou. Každé ráno pri ceste do práce vidí ten prechod pre chodcov, kde sa to stalo. Za nemajetkovú ujmu požaduje 40.000 Eur.
15. L. B., stará mama nebohej Zuzky, má 77 rokov. Pomerne mladá, ešte plná síl, nastúpila na dôchodok, čo jej umožnilo starať sa o vnúčatá, keď rodičia boli v práci. Postupne sa starala o sedem vnúčat. Zuzka, druhá najmladšia, bola vždy iná. Všetko ju zaujímalo, stále ju učila básničky, spievať. Vedela sa zahrať aj sama, či s inými bratrancami. Ale dom s ňou bol vždy plný smiechu a vravy. Vekom sa jej zhoršilo zdravie a tak sa o mňa začali viac starať deti i vnúčatá. Zuzka sa skoro každý víkend chodila ku nej učiť variť a piecť. Počas covidu sa ňu všetci báli, tak jej na nákupy chodilo vždy niektoré z vnúčat. Tešila sa na ľudí, prírodu, na svadby vnúčat, i N. po izolácii. D. N. ju úplne ochromila. Z domu už nevychádza, nezvláda otázky všetkých všetečných ľudí, bojí sa prejsť cez cestu, či dokonca na chodník. Každý hluk ju vystraší. Po smrti manžela ho v krásnych rozhovoroch zastúpila práve Zuzka. Tešila sa na sobotňajšie večery s ňou. Zrazu je prázdno všade. Za nemajetkovú ujmu požaduje 40.000 Eur.
16. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy poukazujú žalobcovia jednak na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná a bude sprevádzať pozostalých žalobcov po celý zvyšok ich života, a jednak aj na samotné okolnosti prípadu a to najmä hrubé porušenie viacerých

dôležitých povinnosti vodiča - poisteného žalovanej, ktoré viedli k tragickej dopravnej nehode a zapríčinili stratu najbližšej osoby pre pozostalých žalobcov.

17. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy v prípade usmrtenia „príbuzného" nie je paušálnym nárokom v tom zmysle, že by vznikol automaticky a už vôbec nie bez preukázania právne kvalifikovaného vzťahu k usmrtenému. Pre vznik nároku v zmysle § 11 v spojení s § 13 Občianskeho zákonníka je nevyhnutné nielen preukázanie jednoznačných objektívnych faktov, t.j. smrť osoby, ale aj právne kvalifikovaný vzťah žalobcov k tejto osobe za súčasného tvrdenia a následného preukázania zásahu do osobnostných práv konkrétneho žalobcu, vo vzťahu ku ktorému je namieste poskytnúť i primerané finančné zadosťučinenie.
18. Žalovaný poukazuje na to, že k tomu aby boli žalobcovia v konaní úspešní, nepostačuje len to, že žaloba musí spĺňať všeobecné náležitosti, ale podmienkou je preukázanie aktívnej legitimácie žalobcov pre konanie, pasívnej legitimácie žalovaného, ako aj to, že nárok je dôvodný čo do základu a čo do výšky. Nevyhnutným je tiež podložiť a preukázať dôkazmi tvrdenia uvedené v žalobe, keďže cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na sporovej strane. Nárok, ktorý je predmetom konania je právne konštruovaný tak, že preukázanie konkrétnych okolností práva na súkromie (v jeho rámci práva na rodinný život) a intenzity neoprávneného zásahu do nich/neho je základom úspešnosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.
19. Žalobcami predložené dôkazy nepreukazujú:
-aktívnu legitimáciu pre konanie žalobcov, keďže príbuzenský, či blízky pomer ku nebohému nie je všeobecne známou skutočnosťou, ktorú pred súdom netreba dokazovať, t.j. nie je to notorieta všeobecne známa, pravdivá a platná
-pasívnu legitimáciu žalovaného pre konanie, t.j. že označený subjekt zodpovedá za vznik škody, prípadne že je poisťovateľom PZP -existenciu nároku v základe a vo výške.
20. Vychádzajúc z vyššie citovaných ustanovení je nepochybne zrejmé, že nevyhnutnou podmienkou pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy je, že sa priznanie žiadnej inej formy morálneho zadosťučinenia nezdá s ohľadom na okolnosti prípadu postačujúcimi. Teda ide o prípad, kedy vzniknutú ujmu nemožno z nejakého dôvodu prostredníctvom žiadnej z foriem morálneho zadosťučinenia primerane zmierniť. Toto posúdenie je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý ale musí vychádzať jednak z jednotlivých okolností, ako aj z celkovej povahy konkrétneho prípadu.
21. Ďalšou podmienkou je, že v dôsledku neoprávneného zásahu došlo ku zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v značnej miere alebo k zásahu do práva na ochranu osobnosti v iných prípadoch obdobnej závažnosti.
22. Keďže uloženie zadosťučinenia v peniazoch plní satisfakčnú funkciu, je treba pociťovanie a prežívanie tejto nemajetkovej ujmy hodnotiť vždy objektívne, prihliadnuc ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo (tzv. konkrétne uplatnenie objektívneho kritéria), ako i k osobe postihnutej fyzickej osoby, hlavne k jej veku a k jej postaveniu (tzv. diferencované uplatnenie objektívneho kritéria).
23. Občiansky zákonník upravujúci inštitút ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy, neurčuje hranicu výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko špecifiká jednotlivých prípadov toto vylučujú, súd pri jej určení musí vychádzať zo zásady primeranosti a riadiť sa určitými kritériami (a to tak na strane poškodeného, ale aj zodpovedného subjektu), berúc do úvahy aj ekonomickú realitu v čase rozhodovania ako aj judikatúru v obdobných veciach.
24. Niet pochýb o tom, že náhrada nemajetkovej ujmy má primárne funkciu satisfakčnú, t.j. primerane s ohľadom na všetky okolnosti vyvážiť alebo zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, pretože nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vzhľadom na jej povahu ani nedá odškodniť a jej rozsah nemožno exaktne kvantifikovať a vyčísliť. Z hľadiska preventívno-sankčnej funkcie potom forma a intenzita zavinenia by mala hrať kľúčovú úlohu pri stanovení povinnosti nahradiť škodu za citovú ujmu poškodeného, keďže primerané zadosťučinenie je jednou z civilnoprávnych sankcií, ktorá má odrádzať rušiteľa od protiprávneho konania a má tak byť nástrojom špeciálnej a generálnej prevencie.
25. K tomu je však potrebné uviesť, že sankčná funkcia náhrady nemajetkovej ujmy nemôže mať rozhodujúcu úlohu pri určovaní jej výšky, pretože účelom náhrady nemajetkovej ujmy nie je primárne potrestať škodcu, ale odškodniť poškodeného. Sankčná funkcia náhrady nemajetkovej ujmy tak ustupuje do pozadia najmä v prípadoch, ak škodca za svoje konanie bol odsúdený trestným súdom a bol mu uložený trest podľa Trestného zákona. Uloženie ďalšej sankcie v podobe zvýšenej náhrady nemajetkovej ujmy by tak bolo aj porušením zásady ne bis in idem - ukladaním viacnásobných trestov za to isté konanie; určitá satisfakcia je naopak pozostalým poskytnutá už v priebehu trestného konania vedeného proti pôvodcovi zásahu a rozhodnutím vydaným v tomto trestnom konaní (rozsudok Najvyššieho súdu

ČR sp. zrj 4Tdol402/2015 zo dňa 12.04.2016). Miera zavinenia pôvodcu zásahu však zostáva jedným z kľúčových hľadísk pre určenie výšky náhrady, logickým dôsledkom potom je aj zohľadnenie prípadného spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody ako aj ostatných právnych a skutkových okolností prípadu ako je postoj zodpovednej osoby k spôsobnej škode a pod.
26. Ústavný súd ČR v náleze sp. zn. I. ÚS 2844/14 sformuloval aj kritériá pre určovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Za okolnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane poškodeného, sú považované najmä: a) intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého aj pozostalých c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcie.
27. Aj keď výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, pri jej rozhodovaní musí na uvedené prihliadať, a to z dôvodí aby bola splnená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú ujmu. Zároveň však súd musí prihliadať i na požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Preto určujúcimi parametrami spravodlivého zadosťučinenia je jednak a) primeranosť, ktorá je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia k tomu, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie a b) proporcionalita, t.j. výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačné. Práve preto súd musí pristupovať k priznávaniu náhrady nemajetkovej ujmy obozretne a triezvo a nie priznať sumy, ktoré síce žalobcom lahodia, - ale sú zjavne nereálne vo vzťahu k priemerným majetkovým a príjmovým pomerov v Slovenskej republike (rozsudok KS Trnava 26Co/724/2015 zo dna 31.10.2017), Priznanie náhrad, ktoré niekoľkonásobné prevyšujú napríklad priemerný mesačný zárobok, nemožno v žiadnom prípade považovať za primerané zadosťučinenie za akýkoľvek zásah do práv na ochranu osobnosti. Pričom nemožno opomenúť, že náhradu nemajetkovej ujmy nemožno priznávať voči právnickým osobám podľa iných kritérií ako voči fyzickým osobám, v opačnom prípade, ak by sa teda rozlišovalo v sumách priznávaných voči fyzickým osobám a právnickým osobám podľa ich schopnosti platiť/ znamenalo by to, že náhrada nemajetkovej ujmy by móla jednoznačne diskriminačný ale aj trestný charakter, keďže jéj výska by sa určovala s prihliadnutím na osobu pôvodcu, čo je typický rys trestného práva.
28. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom aj to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Nedá sa teda vyhnúť aplikácii princípu proporcionality porovnaním čiastok prisúdených ý iných prípadoch, a to nielen v prípadoch podobných ale aj v ďalších prípadoch, v ktorých išlo o zásah do iných osobnostných práv - najmä práva na ľudskú dôstojnosť.. Spôsobom ako možno dosiahnuť relatívne spravodlivé vyčíslenie výšky peňažnej náhrady je zohľadnenie čiastok priznaných v iných porovnateľných prípadoch, pretože objektívne podobná ujma vyžaduje vyváženie porovnateľnou čiastkou.
29. Žalovaný zdôrazňuje, že v súlade s judikatúrou súdov SR je v tejto citlivej otázke náhrady nemajetkovej ujmy potrebné rešpektovať aj princíp legitímneho očakávania, a to nie len na strane poškodených, ale aj na strane povinného subjektu. To znamená, že aj rozhodovanie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy musí rešpektovať určitú líniu rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít vo vzťahu k obdobným porušeniam individuálnych rodinných vzťahov.
30. Tiež zastávame názor, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy v súdenej veci tiež je možné analogicky vychádzať i z ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, kde v zmysle ustanovenia § 17 ods.3 výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Pričom výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, ktorý súčinnosťou od 01.01.2018 boľ nahradený zákonom č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov.
31. V zmysle ustanovenia § 5 ods. l zákona č. 215/2006 Z.z. ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiat násobku minimálnej mzdy, ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení/rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Rovnako tak v zmysle ustanovenia § 12 ods. 2 zákona č. 274/2017 Z. z. ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiat násobku minimálnej mzdy. Ak je obetí násilného trestného činu viac, suma odškodnenia sa medzi nich rozdelí rovnakým dielom.
32. Žalovaný preto opätovne zdôrazňuje, že aj keď pre priznanie konkrétnej nemajetkovej ujmy nie sú stanovené žiadne pevné kritéria, táto kompenzácia by mala odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti a mala by byť porovnateľná so sumami priznanými v iných skutkovo obdobných

prípadoch na Slovensku Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne.

33. Žalobca v žalobnej replike uviedol, že v danom prípade zavineným protiprávnym konaním poisteného žalovanej, došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov na súkromný a rodinný život (ktorí sú v danom prípade aktívne vecne legitimovaní), čím je daná zodpovednosť žalovanej za vzniknutú nemajetkovú ujmu (§ 13 Občianskeho zákonníka) a povinnosť žalovanej (pasívne vecne legitimovanej) poskytnúť im náhradu zásahom spôsobenej nemajetkovej ujmy v zmysle § 15 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 1 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z.
34. Výška nemajetkovej ujmy závisí predovšetkým od porušenia povinnosti účastníka dopravnej nehody, v danom prípade nebohá N. B. prechádzala cez cestu po riadne vyznačenom prechode pre chodcov v obci. Nemala najmenší dôvod predpokladať, že vodič osobného motorového vozidla jej nedá prednosť, že tak hrubým spôsobom bude ignorovať pravidlá cestnej premávky.
35. Ďalším faktorom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy je citová závislosť a rozsah ujmy, ktorú utrpeli blízke osoby. V žalobe podrobne popísali vzťahy žalobcov s nebohou. Neboli to formálne príbuzenské vzťahy, ale skutočné rodinné väzby, ktoré sa pretrhli konaním poisteného žalovanej.
36. V žiadnom prípade podanou žalobou nechcú pôsobiť na žalovanú likvidačne. Do pozornosti dávajú, že zákon o PZP stanovuje dva limity poistného plnenia - limit vo výške 5.240.000 EUR pre škody na zdraví a náklady pri usmrtení a 1.050.000 EUR pre majetkové škody, vrátane ušlého zisku.
37. Je nutné poukázať aj na tú skutočnosť, že ak sa žalovaná odvoláva na rozsudky, ktorými bola priznaná nemajetková ujma v rozsahu 15.000 €, že to boli súdne konania z rokov 2015, 2016. Je preto dôvodné prihliadnuť na infláciu a stratu hodnoty peňazí za uvedené obdobie. Rovnako je potrebné vziať do úvahy aj iné rozsudky, ktorými súdy priznali nemajetkovú ujmu v podstatne vyššej výške ako uvádza žalovaná. „Napríklad v roku 2018 sa priznaný nárok na jednu osobu pohyboval medzi 3 až 140-tisíc eur," (materiál Národnej banky Slovenska (NBS), hovorca H. C.).
„Objektívny základ pre stanovenie výšky odškodnenia za zničenie najbližších rodinných väzieb by mal byť s ohľadom na hierarchiu európskych aj vnútroštátnych spoločenských hodnôt stanovený v rozsahu 40 až 50 tisíc eur" (Bulletin Slovenskej advokácie, č.2, z 6.4.2023).

38. Žalovaný vo svojej duplike uviedol, že žalobcovia majú zato, že im svedčí aktívna legitimácia pre konania a to opätovne bez relevantného dôkazného preukázania aktívnej legitimácie pre konanie, čo žalovaný naďalej rozporuje. Žalobcovia poukazujú na to, že výška nemajetkovej ujmy závisí od porušenia povinnosti účastníka dopravnej nehody, od citovej závislosti blízkych osôb. Žalovaný opätovne upriamuje pozornosť žalobcov na to, že nemajetková ujma zmierňuje následky neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti. Zákon neurčuje maximálnu (minimálnu) výšku nemajetkovej ujmy a táto závisí od úvahy súdu. Je zrejmé, že súd môže posúdiť jej výšku rôzne, avšak vo svojom rozhodnutí musí uviesť dôvody, pre ktoré bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v konkrétnej výške, i keď nemajetková ujma a jej výška je predmetom voľnej úvahy súdu, táto úvaha sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Výška náhrady nemajetkovej ujmy peniazoch je určovaná zákonnými kritériami. Rozhodujúcimi kritériami sú okrem iného závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva na ochranu osobnosti a preto poukaz na:
a/ limity plnenia v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sú absolútne irelevantné, nakoľko tieto znamenajú, že poisťovateľ pri plnení z jednej škodovej udalosti môže poskytnúť náhradu škody najviac do limitov, ktoré sú v poistnej zmluve uvedené. Určenie limitov plnenia je v súlade s právnou úpravou štátov Európskej únie, ktorá počíta s tým, že plnenie poisťovateľov bude pri každej škodovej udalosti limitované v nadväznosti na smernicu č. 84/5/EHS. Táto smernica ukladá členským štátom únie ustanoviť maximálny a minimálny limit plnenia na jednu obeť dopravnej nehody, čo však neznamená automaticky nárok na maximálny limit plnenia.
b/ infláciu, ktorá je ekonomickou kategóriou označujúcou v národnom hospodárstve nárast cien ekonomických statkov, ktorá sa v trhovej ekonomike môže kedykoľvek meniť a v kontexte stým, si zjavne žalobcovia neuvedomujú, že touto argumentáciou, nepodporujú dôvodnosť nároku titulom satisfakcie za utrpenú citovú ujmu.
c/ na materiál NBS k výške nároku na jednu osobu v roku 2018, ktorého obsah tak žalovanému ani konajúcemu súdu nie je známy (žalobcovia tento nepredložili), a preto toto nemá žiadnu argumentačnú hodnotu, rovnako ako aj súkromný názor vyjadrený v článku Slovenskej advokácie.

39. Žalovaný poukazuje ďalej nato, že aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva by priznaná finančná náhrada napr. v konaniach o ochranu osobnosti nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám - napríklad výške náhrady za utrpenie a bolesť (ktoré boli spôsobené napr. telesnými zraneniami - Karhuvaara a Iltalehti vs. Fínsko). Podobne sa vyjadril aj Najvyšší súd SR, keď konštatoval, že priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach (rozsudok NS SR, Sp. zn. 4 Cdo 171/2005 zo dňa 27.04.2006).
40. Súdy pri určovaní konkrétnej výšky náhrady za spôsobenú ujmu, sú povinné zohľadňovať primeranosť s tým, že prihliadať na osobitosti jednotlivého prípadu má umožniť spravodlivé zadosťučinenie, ktoré ale má byť také, aby výška náhrady nevytvárala priestor pre obohacovanie sa.

41. Na pojednávaní dňa 2.2.2024 bol vypočutý žalobca č. 1, ktorý uviedol, že nebohá N. B. bola jeho dcéra, vychádzali veľmi dobre, celý život boli spolu, bývala u nich, bola študentkou VŠ umeleckého zamerania, vedela veľmi dobre hrať na klavíri a spievať. Bola veľmi ctižiadostivá, črtala sa jej kariéra. Mala sa zúčastniť ako jediná zástupkyňa SR na majstrovstvách sveta za SR. Bola výnimočným človekom a všetko robila na 100 %. S nikým nemala spory, ku každému sa správala vľúdne. Bývali spolu od jej narodenia až do jej skonania. (pozn. - počas výpovede žalobca č. 1 plakal). Neustále ju vodil na ZUŠ, či do školy alebo zo školy. Odprevádzal ju k vlaku, keď študovala a odchádzala na internát. Akékoľvek divadelné predstavenie neexistovalo, aby tam nebol. (pozn. - súd konštatoval, že aj ostatní žalobcovia počas výpovede plačú). Čo sa týka okolností nehody, tak k tomu uviedol, že dcéra N. sa učila, on varil obed, chystala sa von, že sa ide trochu poprechádzať, vravel jej, aby nebola dlho, lebo za pol hodinku max. hodinku bude obed, no nechodila späť a jeho partnerka mu povedala, že na ulici sa niečo stalo vo vzdialenosti 100 metrov od domu, v ktorom bývali. Vybehli sa tam pozrieť a zistili, že Zuzka ležala na ceste, pri nej bola RZP a oživovali ju. Čakali, čo bude. no bohužiaľ sa nepodarilo Zuzku oživiť. Pred nehodou dcéry mal malú stolársku firmu vrátane obchodu. Po nehode v tejto práci nedokázal pokračovať, pretože sa nedokázal na nič sústrediť. K žalobe doložil aj lekárske správy o tom, že sa lieči na depresívnu reakciu na stres a táto liečba pretrváva. Pred nehodou dcéry nemal takéto problémy. Keďže pri nej stáli a podporovali ju v jej umeleckej životnej dráhe, tak jej sľuboval, že celý život bude pri nej stáť. Zmizla mu tá časť života, pri ktorej mal naďalej stáť. Pred jej nehodou hral v kapelách, teraz už nemôže hrať, resp. hrá, ale už to beriem ako odreagovanie, už zmizla profesionalita a vášeň a aj jeho muzikantská kariéra. Túto situáciu vníma tak, že bez Zuzky je prázdny dom. Živnosť pozastavil na rok a pol, zavrel aj predajňu a od januára to skúša znova, no zatiaľ len v stolárskej dielni robí, predajňu zrušil. Rozbiehanie živnosti je ťažké, zas musí hľadať klientelu. Čo sa týka práce, manuálne mi ide, ale psychicky nie. Do nehody hrával v poloprofesionálnej skupine a podľa správy z 9.3.2023 konečne vzal hud. nástroj – basovú gitaru a hráva len s kamarátmi v pivnici. Rozhodne sa to však nedá porovnať s produkciou, ktorá bola pred nehodou dcéry. Hral v country kapele, pozývali ich na festivaly do Čiech, v Poľsku, ale aj na námestí v meste pred zhruba 10.000 divákmi, no teraz je to už len také súkromné. Keď sa rozviedol s manželkou, bývali v 2-izbovom byte a dcéry vtedy bývali s mamou. Po tom, čo do jeho života prišla partnerka, situáciu riešili tak, že kúpili dom, kde by mohli byť všetci spoločne a potom dcéry bývali v spoločnej domácnosti s ním, no to iba v krátkej dobe pred Zuzkinou smrťou, avšak boli v pravidelnom kontakte.

42. Žalobkyňa č. 6 na pojednávaní dňa 2.2.2024 vo svojej výpovedi uviedla, že je Zuzkinou babkou. So N. boli vo veľmi dobrom vzťahu. Bola veľmi šikovná, usmievavá, stále veselá. Ona je babkou siedmich vnúčat, ale Zuzka medzi nimi už bohužiaľ nie je. Všetci ku nej chodia doteraz, žije teraz s jedným vnukom a každý ku nej chodí rád a často, ako len môže. A keď ku nej prišla Zuzka, hneď bolo, že čo som varila, čo som piekla. Stretávali sa aj s neb. manželom, niekedy mali aj 5-6 vnúčat v dome, ale manžel sa už pominul, takže je ona už teraz sama. Keď mala Zuzka nejaké vystúpenie, všade ju vozili. Chodila aj na vystúpenie v Košiciach, vozili ju tam, všetko o nej vedela, kde spievala, kde prednášala básne, vyhrávala, bola šikovná. Nie je dňa, kedy by na Zuzku nemyslela a dňa, kedy by nepozrela na jej fotku a toho sa ona dožila, že musím chodiť ku nej na cintorín. Musia ju voziť, lebo sama tam ani nemôže ísť, nie už zdravotne schopná. Zuzka im chýba. Zuzka bola zasnúbená, mala priateľa v Chorvátsku. Volali si, stretávali sa celá rodina, je ich 15, no všetko to už neexistuje. Zuzkino úmrtie v nej zanechalo stopy hlavne v tom, že sa trápi, a že jej chýba, že sa nedožila toho, čo chcela docieliť.

43. Žalobkyňa č. 2 na pojednávaní dňa 2.2.2024 uviedla, že N. bola jej druhorodená dcéra. Jej vzťah s ňou bol veľmi blízky, keďže sa venovala tomu, čo je aj jej blízke. U N. sa veľmi skoro začal prejavovať jej talent, hudobne sa prejavovala, tak ju prihlásili do ZUŠ-ky, lebo veľmi túžila po hre na klavír. Bola dieťaťom, ktoré keď sa do niečoho pustila, dala do toho všetko. Na klavíri hrala dovtedy, kým to nejako

znelo. Začala sa venovať prednesu poézie a prózy veľmi skoro. Pomáhala jej s tým, keďže sa aj ona tomu venovala. Rozoberali spolu každý text, na ktorý sa pripravovala na súťaže, bolo ich vždy niekoľko. Každý rok bola oceňovaná primátorom mesta za reprezentáciu mesta, vždy hovorila, že ide vyhrať a vždy aj vyhrala. Keď skončila ZŠ, jej túžbou bolo ísť na konzervatórium a venovať sa herectvu. Robila pre to všetko. Počas toho obdobia sa venovala aj spevu, spievala v niekoľkých kapelách s veľkým úspechom u fanúšikov. Po skončení konzervatória úspešne zložili skúšky na VŠ v Banskej Bystrici, odbor herectvo. Túžila hrať v divadle a uvažovala o založení vlastného divadla. Dostala ponuku od svojej profesorky, či chce tiež učiť na VŠ, videla v nej svoju nasledovkyňu. Je pre ňu ťažké, že už ju nikdy viac neuvidí hrať. Teraz končila magisterské štúdium, mala sa vydávať a vidieť jej snúbenca, ako celú tu vec zvláda, je veľmi ťažké. Chcela si založiť rodinu, mala veľa plánov, je jej nesmierne ľúto, že nič z toho sa už neudeje. Jej jedinou záchranou je to, že má ešte jednu dcéru, ktorej sa narodilo dieťa, má vnučku a deň začínam s tým, že má pre čo žiť. Pomáha jej aj jej zamestnanie, učí deti výtvarnú výchovu a odpútava ju to od smútku, ktorý má. So N. stále počúvali hudbu, rozoberali rôzne témy, nedokáže počúvať hudbu teraz, lebo plačem a divadlo ani neskúša. Nevie, či sa to niekedy zlepší. Nie je to ako choroba, z ktorej sa človek vylieči, je to navždy. Zuzkinho úmrtia má problém s prechádzaním po prechode pre chodcov, pri šoférovaní, vždy si spomenie na Zuzku, ako keby ju tam videla. Zuzkou sme nežili v spoločnej domácnosti od ukončenia konzervatória, t.j. asi 4 roky. Ona pracuje v Senci a vždy, keď šli domov na východ, brávali ju v škole v Banskej Bystrici. Viezli ju s jej partnerom, keď šla za snúbencom, resp. sa stalo, že ju aj viezli priamo do Chorvátska k snúbencovi. Kedykoľvek bol čas, navštevovali sa a stále tam bol telefonický kontakt. Zuzka bola scestovaný človek, nikdy nebola dlho na jednom mieste. Bývala u otca, študovala v inom meste, chodievala na celé prázdniny za snúbencom, aj charakter jej práce spočíval v tom, že nikdy nebola na jednom mieste. Posledné 2 roky pred nehodou so spolužiakmi hrávali divadlo a cestovala aj v tejto súvislosti. Keď mala čas, prišla k nim do Senca, inak boli v telefonickom kontakte, resp. v kontakte cez videohovor.

44. Žalobkyňa č. 3 na pojednávaní dňa 2.2.2024 vo svojej výpovedi uviedla, že Zuzka bola jej mladšia sestra, jej najbližší človek. Keď bola malá, vždy po ňu chodila do škôlky. Trávili spolu čas, kým prišli rodičia z práce. Stretávali sa každý deň na tej istej škole. Tesne predtým, ako ukončila ZŠ, tak tam nastúpila ona a vždy keď sa stretli na chodbách, tak ona bola také veselé rozgajdané dieťa, ona ju potom napravila a rozlúčili sa. Potom odišla na SŠ do Košíc a ona pokračovala na ZŠ. Niekedy v tom čase sa začali rozvádzať ich rodičia a vtedy sa so sestrou zblížili najviac, vždy podržali jedna druhú. Aj keď neboli každý deň spolu, tak si písali cez sociálne siete. Ona dospela veľmi skoro aj vďaka týmto skutočnostiam a má pocit, že niekedy vtedy sa z nej stala jej staršia sestra. Ona vtedy mala celkom ťažký vzťah, žila v Bratislave, bol to násilník, od ktorého nevedela odísť a ona ju vždy podržala a podporovala, lebo sa cítila veľmi zle. Dokonca ju pred ním aj chránila, keď jej chcel ublížiť. Každý víkend ju nenechala samú, keď tu bola, vždy ju vypočula, povzbudzovala a tak sa stali najbližšie. Ona mala svoje trápenia s partnerom, posťažovala sa jej, vo všetkom si boli navzájom dôverníčky. Tancovali, oslavovali spolu každý sviatok, plánovali spolu budúcnosť. Chceli spolu vytvoriť knihu. Ona maľuje a Zuzka by písala príbehy. Často sa rozprávali o plánoch do budúcnosti. Mala mať minulý rok svadbu a plánovali pesničky, ktoré sa tam budú hrať. Teraz je slobodná, svadbu nechcela bez nej, veľmi by jej tam chýbala. S partnerom začala žiť, keď s ním otehotnela, v septembri sa stala tá nehoda a ona v decembri na to otehotnela a tak začali s partnerom spolu žiť a žijú spolu stále. Dôvodom pre neuzatvorenie manželstva s jej partnerom je jej smútok. Nevie si predstaviť, že N. by nebola na jej svadbe. Príde jej to nefér aj vo vzťahu k nej, že ona svoju svadbu už nebude mať. Každý rok sa tešila, ako sa vráti z Chorvátska od partnera, volali si, zdôverovali sa jedna druhej. Keď sa mala vrátiť, tak jej písala, že nemôže prísť, lebo mám pracovné povinnosti. A už nestihla ten víkend, v nedeľu jej otec volal, že ako sa má a prvé čo jej povedal bolo, že N. zomrela. Odvtedy sa bojí dvihnúť každý jeden telefonát. V ten víkend bola u partnera, nebola doma. Zrazu mala pocit, že ostala úplne sama, tým ako jej bola vždy oporou, vedeli sa spolu zabávať, akoby vedela čítať jej myšlienky, nemusela jej nič opisovať. Vždy jej vedela poradiť. Niekedy sa cítila smiešne, že ona je tá staršia, ale mala pocit, akoby bola ona tá mladšia sestra a Zuzka tá staršia. Teraz nemá, komu zavolať, nemám sa s kým rozprávať. Je jej to zvláštne rozprávať pred rodičmi, ale chcela zomrieť, už nemala zmysel v živote. Nevedela, prečo by mala žiť. Potom musela veľmi myslieť na rodičov a na to, ako im ublížila strata jej sestry a nechcela im ublížiť viac. Nebola nikdy veľmi silný človek, oporu mala sestru. Pila alkohol každý deň, čo predtým nerobila. Keby neotehotnela, nevie, či by tu ešte bola. Myslí si, že jej dcéru poslala sestra. Po nehode začala chodiť aj do psychologickej poradne, tam chodila pár mesiacov a pomohlo jej sa niekomu vyrozprávať, lebo nemala komu. Pred rodičmi si nedovolila povedať nič, lebo im nechcela ublížiť a bol v nej veľký smútok a postupne začala mať úzkosti a v nejakom 3. mesiaci tehotenstva zostala doma. Nemohla ísť ani do obchodu, bolo jej veľmi zle, mala bolesti a zase

som bola s tou hlavou plnou myšlienok a musela sa snažiť, aby tomu neprepadala a neubližovala tak svojmu dieťaťu. Dcéra potom prišla na svet o mesiac skôr, chvalabohu v poriadku. Ešte ako tehotná začala chodiť do psychiatrickej ambulancie, kde ju chceli aj hospitalizovať, ale odmietla. Nechcela byť pri cudzích ľuďoch. Myslí na Zuzku každý deň aj noc. Má doma jej fotky. Každé ráno zapáli sviečku pri jej fotke. Odmietla liečbu liekmi. Mala pocit, že musí byť prítomná. Záchvaty úzkosti má každý deň, niekedy sedí na posteli a plače a má pocit, že sa to nejako nemení. Akoby to bolo ťažšie. Je vďačná za svoju dcéru, že ju z toho vytiahne. Je to jej jediné potešenie. S úzkosťami a depresiou vstať a ísť do ďalšieho dňa je náročné, no nie je tu sama, musí sa snažiť pre svoje dieťa. Spomína, ako raz večer spolu sedeli, rozprávali sa o svojich rodinách, budúcnosti. Zuzka chcela 3 synov a ona sa smiala, že so synmi nevie, čo by robila, že by chcela mať dcéru. A ako bude žiť v Chorvátsku, vychovávať deti, bude chodiť aj sem. Pred nehodou boli aj nejaké komplikácie, no mesiac pred nehodou sa to urovnalo, rodičia sa začali rozprávať, jej partnera zdravotný stav sa zlepšil, Zuzka spravila štátnice, ona tiež dokončila školu. Ešte boli spolu tancovať na oslavu v meste. Všetko už bolo v poriadku. Mala pocit, že už nič nie je zlé. Preto je to úplne najnereálnejšie, čo sa stalo. Teraz sa bojí o rodičov, bojí sa, keď vyjdú z domu, keď niekam cestujú, keď niekam ona ide, bojí sa o svoju dcéru, bojí sa vôbec ísť von. Snažím sa s tým pracovať, ale ono to niekedy už nejde. Bojí sa, že tu ostanem zase sama. To je asi jej najväčšia úzkosť, že sa zase niekomu niečo stane.

45. Žalobkyňa č. 4 na pojednávaní dňa 2.2.2024 vo svojej výpovedi uviedla, že v partnerskom vzťahu so žalobcom č. 1 je 10 rokov, má 2 deti z predošlého manželstva, ktoré zo začiatku žili s ňou. Začali sa zbližovať cez N. a I., tak kúpili dom na Mlynskej, to bolo pred 8 rokmi. Všetky ich deti vtedy chodili na SŠ, všetci sa učili spolu žiť. Jej deti boli naučené žiť priamo, mali určené nejaké pravidlá, ktoré bolo ťažké zosúladiť, keďže Zuzka s Klárkou veľmi málo rozprávali o svojich problémoch. Postupne si spravili priestor, aby boli všetci spokojní. Starala sa o všetkých, každý mal inú stravu, každý mal inú intoleranciu. Ona sa rada stará o ľudí, keď prišiel covid, bolo to pre nich pekné obdobie, aj partneri chodili k nim, bolo u nich aj 10 ľudí. Zuzkin partner prišiel aj na 2 mesiace k nim, dcérin partner, synova partnerka, vždy ich bolo veľa. Ocko im urobil v dome „žúrkáreň“, kde všetci hrali na hudobné nástroje a vystrájali. Bolo to pekné, i keď náročné obdobie. Každý mal svoje sny. V deň, keď N. umrela, sa jej narodilo jej prvé vnúča. Ráno jej zavolali, doma sa tešili, Zuzka tiež. Ona sa rozhodla, že ide do mesta. Keď sa vracala, tak videla, ako nabúralo do niekoho auto. Netušila, že to je Zuzka, len odstavila auto. Zuzka sa vždy bála chodiť mimo prechod, vždy chodila cez prechod. A. už plakal v kuchyni, on to už vedel dopredu, že sa niečo stalo. Šla sa pozrieť hore na cestu a s policajtom sa vrátili pre neho a sedeli tam pol hodinu, kým sa ju snažili oživiť. Igor patrí medzi najcitlivejších ľudí, akých pozná. Odvtedy sa stará o všetkých, či sú všetci v poriadku. Majú to s ňou zložité, ale stráži ich poctivo. A. bral lieky, nebol vôbec pri zmysloch, nemohol vôbec pracovať, pritom je umelecký stolár. Ona robila styčný bod, že je silná, až na to doplatilo jej zdravie, že už je na invalidnom dôchodku. Každý deň ide na cintorín sám, nechce, aby šiel niekto s ním. Snažia sa chodiť von, majú veľa priateľov, ktorí sa im snažia pomôcť. C., že keď neuvidia ten prechod, bude to lepšie. Stihli sa veľmi zblížiť a za to je „vďačná“ covidu. No zrazu sú sami a Zuzka s nimi mala byť najdlhšie, keďže bola najmladšia. Jej syn má bábätko, dcéra je v Nórsku. Teraz má aspoň vnúčatá. Berie lieky na reumatologické problémy, ale na psychiku nie. Teraz ju čaká operácia žlčníka. V decembri mala prvý záchvat. Od októbra 2023 je na invalidnom dôchodku s diagnózou psoriatická artritída a reumatoidná artritída. Pred nehodou mala psoriázu len kožnú, ale stav sa jej zhoršil posledný pol rok. Psoriáza je autoimunitné ochorenie, a keď má stres, nedá sa to ovplyvniť ani liekmi. Psoriázu mala predtým len na koži, teraz ju už mám na všetkých orgánoch. V nemocnici ležala s chrbticou. Ťažko povedať, či to zapríčinila nehoda. Nevedia, či majú zmeniť domov, lebo je to aj domov ich detí.

46. Žalobca č. 5 na pojednávaní dňa 2.2.2024 vo svojej výpovedi uviedol, že I. a N. pozná odmala, keďže sa jeho mamka a A. poznajú už veľa rokov. Strávili spolu čas aj na rôznych výletoch. Minule našiel aj fotku, keď sa boli sánkovať. Chodil na rovnakú školu, čiže I. aj N. vídal pravidelne. Na chodbách so Zuzkou rozprávali, ohovárali učiteľov. So N. sa stretávali na prednesoch poézie a prózy, kde sa porozprávali. To bolo, keď boli deti. Poznali sa, vzťah mali dobrý, ale ešte neboli nevlastní súrodenci. Keď sa ich rodičia dali dokopy, tak sa začali vídať pravidelne. Bývali spolu pod jednou strechou. Jeho sestra potom odišla do domčeku, ktorý tam pristavili a trávili spolu čas kvôli korone. Sedeli dnu alebo na záhrade a rozprávali sa. Trávili čas v „žúrkárni“. Tam aj keď sa opili, rozprávali sa tam, mali tam vlastné partie. Viackrát sa pridal k jej partii, lebo to boli aj jeho známi. Neskôr, ako korona skončila, sa už s jeho tehotnou partnerkou presťahoval do podnájmu, kde zhodou okolností aj porodili ich malú dcéru. Mal to byť jeden z najkrajších dní jeho života, lebo sa mu narodila dcérka. Z tej radosti aj zabudol, že má dať vedieť svojim rodičom, až večer mu volala mamka, ako to dopadlo, potom prišla celá šťastná

pochovať si svoju prvú vnučku a nechala ich a išla domov. Do hodiny dostal telefonát, ktorý z toho spravil deň, kedy mal najviac zmiešané emócie, pretože bol to deň, keď sa mu narodilo prvé dieťa a zároveň ich opustil člen rodiny. Chvíľu na to mu volala aj jeho sestra a to len plakali asi 10 minút do telefónu, povedali si, že sa ľúbime a zložili. Ešte keď býval u rodičov, tak si často robil žarty zo Zuzky, že ju budem vídať v seriáloch ako „Rodinné prípady“ a smiali sa, lebo vedeli, že má na viac. Uvažoval, ako svojim deťom ukáže, že pozri, v tomto seriály hrá tvoja teta. Teraz vidí, že by si boli veľmi podobné, idú si za svojim cieľom bez strachu, nevzdávajú sa, majú veľa spoločného a to je veselosť a láska. Obe majú radi ľudí. Veľa vecí sa zmenilo pôrodom jeho dieťaťa. Odvtedy mal problém udržať si prácu, za minulý rok prešiel piatimi a každú zmenil, či už našiel niečo lepšie, alebo si našli niekoho vhodnejšieho. Cítil zodpovednosť už ako otec a nechcel zaťažovať svoju rodinu. Mal žalúdočné problémy zo stresu, prvý pol rok ho vždy bolelo brucho, už to nejako odišlo dostratena. Keď mala jeho dcéra rok, ani nevedel, či chcem ísť pozrieť rodinu, lebo je to zložité. Zhruba 2 mesiace býva u svokry, zaobstarali si mobilný domček a žijú pri svokre na ich pozemku v D. E. F., je to majetok manžela svokry. Na narodeniny jeho dcéry je aj deň úmrtia Zuzky, čiže už navždy bude mať dilemu, ako veľmi tento deň bude oslavovať. Pred nehodou Zuzky bývali často spolu, lebo bývali v jednej domácnosti, boli spolu denne, keďže N. mala vyučovanie cez internet a on bol v tom čase bez práce.

47. Podľa § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

48. Podľa § 13 ods. 1,2,3 OZ (1) fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. (2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

49. Podľa § 15 OZ po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

50. Podľa § 116 OZ blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

51. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

52. Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

53. Podľa ustanovenia článku 8 odseku Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

54. Podľa článku 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie a každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

55. Po vykonanom dokazovaní mal súd preukázané, že žaloba o zaplatenie nemajetkovej ujmy je opodstatnená.

56. Nespornou skutočnosťou je,
- že dňa 18.9.2022 došlo k usmrteniu N. B., nar, 28.10.1999, bytom D. E. F., Mlynská1702/5

- že dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej došlo k jej usmrteniu, spôsobil C. G., ktorý za toto konanie bol právoplatne odsúdený,
- že C. G. bol poistencom žalovanej,
- že z vykonaných lustrácií Okresného súdu Spišská Nová Ves vyplýva príbuzenský, resp. blízky vzťah žalobcov k neb. N. B.,
- že nie je sporná ani vecná pasívna legitimácia žalobného.

57. Pred začatím pojednávania sa spornou skutočnosťou javila vecná aktívna a pasívna legitimácia, čo po začatí pojednávania prestalo byť sporným a spornou bola výška nemajetkovej ujmy.

58. Občiansky zákonník v ustanovení § 11 priznáva každej fyzickej osobe okrem iného právo na ochranu osobnosti, najmä života a zdravia.

59. Pojmové znaky ochrany osobnosti sú:
1/ existencia neoprávaného zásahu
2/ príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a vzniknutou ujmou
3/ ujma spočívajúca v znížení dôstojnosti a vážnosti žalobcu v značnej miere
(rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 7/2010).

60. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú:
1/ existencia ujmy (spočívajúca v poškodení duševného zdravia, citového strádania žalobcov)
2/ porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon (spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobcov)
3/ príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním.

61. Ak sú v konkrétnom prípade tieto znaky dané, má fyzická osoba domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov do práva na ochranu osobnosti , aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce morálne zadosťučinenie, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch je vecou úvahu súdu, ktorý sa pri tejto úvahy musí riadiť dvoma v zákone taxatívne stanovenými kritériami (§ 13 ods. 3 OZ – závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo) a z týchto musí pri svojom rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy v peniazoch vzchádzať. Okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo

62. Existencia neoprávaného zásahu spočíva v tom, že dňa 18.9.2022 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej došlo k usmrteniu N. B., nar, 28.10.1999, po ktorej zostali pozostalí (sekundárne obete) žalovaní 1/-6/. Dopravnú nehodu spôsobil vodič C. G., ktorý bol za tento skutok právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 2T/36/2023-332 zo dňa 4. mája 2023 za prečin usmrtenia z nedbanlivosti. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 19.5.2023. C. G. bol poistníkom žalovaného.

63. Príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a vzniknutou ujmou spočíva v tom, že v dôsledku protiprávneho konania vodiča C. G. došlo k usmrteniu N. B., ktorá bola dcérou, sestrou, vnučkou a blízkou osobou žalobcov 1/-6/.

64. Týmto konaním došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov na súkromný a rodinný život, zahrňujúci najmä právo fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci napĺňať vlastnú osobnosť, čo im odôvodňuje poskytnutie primeraného zadosťučinenia. Tento rodinný život sa rozvíja ako v manželstve, tak i medzi rodičmi a deťmi, a z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov tohto spoločenstva úplne neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihuje jeho ostávajúcich členov.

65. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku zo dňa 16.12.1992 vo veci Niemetz proti Nemecku uviedol, že „... nepovažuje za možné alebo potrebné pokúsiť sa o vyčerpávajúcu definíciu pojmu „súkromný život“. Mohlo by však byť príliš reštriktívne limitovať tento pojem „výsostným okruhom“, v ktorom môže jednotlivec žiť svoj vlastný osobný život, ako sa rozhodne a úplne z tohto okruhu vylúčiť

vonkajší svet neobsiahnutý v tomto okruhu. Rešpektovanie súkromného života musí tiež obsahovať do určitej miery právo zakladať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľuďmi.“

66. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život.

67. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku zo dňa 21. 6. 1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval: „... Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzkuje ipso iure súčasťou tohto vzťahu Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa “rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú“. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.
68. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život, môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma, postihujúca inú ako materiálnu sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva vzťahu s blízkou osobou.
69. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom.

70. Základom úvahy súdu podľa § 13 OZ je zistenie takých skutočností, ktoré súdu umožňujú založiť úvahu na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí posudzovaného prípadu.

71. Súd vychádzal zo skutočností, že k usmrteniu N. B. došlo zavineným - neúmyselným konaním poistenca žalovanej – C. G., ktorý za toto konanie bol právoplatne odsúdený, pričom nebolo konštatované žiadne zavinené konanie N. B..

72. Smrť blízkej osoby predstavuje neoprávnený zásah do práv fyzických osôb (žalobcov) na súkromný a rodinný život.

73. Z výpovede strán sporu mal súd preukázané, že neb. N. B. bola študentkou vysokej školu umeleckého smeru tesne pred ukončením školy a črtala sa jej kariéra, v čom ju podporovali jej blízki. Ako jediná zástupkyňa Slovenska sa mala zúčastniť majstrovstiev sveta v recitácii. Pre žalobcov bola výnimočným človekom, veselá, ambiciózna, vyhrávala recitačné a spevácke vystúpenia. Venovala sa herectvu, uvažovala o založení divadla, dostala ponuku učiť na vysokej škole. Mala sa vydávať a chcela si založiť rodinu, so sestrou chceli vytvoriť knihu, bola pre sestru oporou.
74. Z toho vyplýva, že šlo o talentovanú mladú ženu, ešte študentku, na začiatku profesného a súkromného života, ktorá bola oporou pre svojich blízkych. Jej smrťou tak došlo veľmi intenzívne do zásahu v emočnej sfére žalobcov, čo je vzhľadom na harmonické vzťahy v spolužití so žalobcami pochopiteľné a logické a hodné zvlášť osobitného zreteľa. Žalobcom sa tak nenávratne smrťou N. B. podstatne zmenil život a tiež aj ich životné perspektívy.

75. Žalobcovia 1/, 2/, 3/ a 6/ sú (boli) v príbuzenskom vzťahu s neb. N. B..

76. Žalobca 1/ - otec nebohej bol veľmi zasiahnutý jej smrťou, čo vyvrcholilo zhoršením jeho zdravotného stavu, čomu nasvedčujú i lekárske správy na č.l. 14-16 spisu o tom, že sa lieči u psychiatra s diagnózou depresívna reakcia na stres. Podľa jeho výpovede sa takto lieči od novembra 2022 doposiaľ. V dôsledku tejto udalosti prestal s podnikaním, svoju živnosť začína rozbiehať od januára 2024, pričom neobnovil už predajňu. Manuálna práca mu ide, nie však psychika Zároveň prestal s hudobnou produkciou v hudobnej skupine, ktorú vykonávali na poloprofesionálnej úrovni, vystupovali aj v zahraničí. Už síce opäť začal hrať, ale už len ako odreagovanie, zmizla jeho profesionalita a hráčska vášeň. Neb. N. podporoval v umeleckej kariére, sľuboval jej, že celý život bude pri nej stáť a chýba mu táto časť života.

77. Súd skonštatoval, že zo všetkých žalobcov bol najviac zasiahnutý žalobca 1/, preto mu súd priznal najvyššiu výšku nemajetkovej ujmy – sumu 40 000 €.

78. Žalobkyňa 2/ je matkou neb. N., s ktorou napriek tomu, že s dcérou nežili v spoločnej domácnosti po dobu posledných 4 rokov, napriek tomu boli v častom kontakte, či osobnom alebo telefonickom, či prostredníctvom videohovorov. Veľmi ťažko nesie, že ju už nikdy neuvidí hrať a nedôjde k naplneniu plánov neb. dcéry. Od smútku ju odpútava jej práca. Nemôže už počúvať hudbu, ktorú s nebohou dcérou spoločne počúvali, neskúša ani divadlo. Od jej úmrtia má problém s prechádzaním po priechode pre chodcov a so šoférovaním.

79. U tejto žalobkyne, tak ako u žalobcu 1/ došlo k úmrtiu ich ambicióznej a šikovnej dcéry, čo obaja ťažko neustále nesú, pričom rodičia prišli o jedno zo svojich detí a je tým zabránené pokračovať vo veľmi silnom rodinnom pute a rozširovaní rodinných zväzkov.
80. Vzhľadom na skutočnosť, že nebývali spolu, neboli teda tak často spolu, výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy súd krátil na 35 000 €.

81. Pokiaľ sa týka žalobkyne 3/ - sestry nebohej N., bola vo veľmi blízkom vzťahu s neb. sestrou, ktorá bola pre žalobkyňu oporou, dá sa povedať, že boli dôverníčky, mal spoločné plány do budúcnosti, chceli spolu vytvoriť knihu Žalobkyňa sa mala sa vydávať, na svadbu plánovali so sestrou spoločný program avšak po úmrtí sestry svadbu bez sestry už nechcela mať, preto z dôvodu smútku svadbu zrušila. Po smrti sestry sa jej zastavil svet, dokonca uvažovala o samovražde. Bol v nej veľký smútok a aj po tom, čo otehotnela, prežívala úzkosti a bola plná smútkov. Začala počas tehotenstva navštevovať psychiatrickú ambulanciu, chceli ju hospitalizovať, čo ona odmietla. Na sestru myslí denne a tiež každú noc, každé ráno jej zapaľuje sviečku pri jej fotke. Úzkosti má každý deň, je plačlivá, stav sa jej nezlepšuje. Jej jediným potešením jej dcéra. Teraz má strach o rodičov, keď niekam cestujú, keď idú z domu, i keď ide ona z domu. Má strach, že tu zostane sama. Žije v úzkosti, že sa zase niečo niekomu stane.
82. Z toto vyplýva, že zásahom tretej osoby – poistenca žalovanej došlo k hrubému zásahu do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život, a že týmto konaním bol spôsobená taká ujma, ktorá bráni žalobkyni 3/ naplno napĺňať jej citové potreby.
83. S prihliadnutím na skutočnosť, že žalobkyňa 3/ má už vlastnú rodinu, i keď jej utrpenie stále pretrváva, výšku nemajetkovej ujmy súd priznal v sume 30 000 €.

84. Žalobkyňa 6/ je starou mamou nebohej N.. Veľmi ťažko znáša úmrtie vnučky N., denne na ňu myslí a trpí i tým, že ona, ako starší človek navštevuje hrob svojej vnučky. Jej smrťou už nič pre ňu neexistuje, nemá už žiadnu silu. Zúčastňovala sa vnučkiných vystúpení, ktorá bola veľmi šikovná, usmievavá a veselá. Mala priateľa v Chorvátsku, s ktorým bola zasnúbená, a s nebohou N. si okrem návštev aj spoločne telefonovali. Z toho vyplýva, že i žalobkyňa s nebohou mala blízke vzťahy a v dôsledku jej úmrtia – pretrhnutia rodinných väzieb sa veľmi trápi.
85. Z týchto dôvodov priznal súd tejto žalobkyni výšku nemajetkovej ujmy v sume 25 000 €.

86. K pojmu blízka osoba súd poukazuje na to, že okruh blízkych osôb, ktorým môže vzniknúť v zmysle § 13 ods. 2 OZ nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, nie je zákonom striktne vymedzený.
87. Náhradu nemajetkovej ujmy možno poskytnúť aj osobám, ktoré majú blízky vzťah s osobou, ktorá utrpela smrteľné zranenie alebo veľmi závažné zranenie bez fatálnych následkov (princípy európskeho deliktného práva (PETL) – čl. 10:301 ods.1.
88. Nemajetková ujma, ktorá vznikla fyzickej osobe v dôsledku poškodenia zdravia alebo smrti iného, je právne relevantnou škodou v prípade, ak bola v čase poškodenia táto osoba v obzvlášť blízkom vzťahu k poškodenej osobe – č.l. VI – 2:202 DCFR (Návrh Spoločného referenčného rámca,) Universitá Commerciale Luigi Bocconi, Milano, Október 2010).
89. K ťažkým psychickým ujmám dochádza pravidelne len pri veľmi úzkych citových väzbách primárnych a sekundárnych obetí (pri iných osobách sa spravidla predpokladá dostačujúca psychická odolnosť, pričom ich ujma by mala byť do úvahy braná iba výnimočne v osobitných prípadoch), t.j. okruh oprávnených subjektov nemožno obmedziť prísne iba na určitý okruh rodinných príslušníkov, ale je potrebné skúmať blízkosť vzájomného vzťahu (úzku citovú väzbu)
90. Úzka citová väzba je vzťah determinovaný láskou a súdržnosťou nie v zmysle biologického príbuzenstva, ale na základe skutočného vzťahu blízkosti medzi primárnou a sekundárnou obeťou
91. Pojem blízka osoba je potrebné chápať v súlade so skutočnými životnými vzťahmi medzi primárne a sekundárne poškodenou osobou.

92. Úzka blízkosť vzťahu vyjadruje, že sekundárnou obeťou môže byť len úzky okruh subjektov, ktoré utrpeli v dôsledku smrti alebo vážneho ublíženia na zdraví psychickú ujmu (psychické utrpenie).
93. Blízkosť vzťahu medzi primárnou a sekundárnou obeťou je nevyhnutné posúdiť vo vzájomnej súvislosti na základe objektívnych kritérií (napr. formálna a reálna príslušnosť k rodine, existencia spoločnej domácnosti, vzťahy starostlivosti a opatrovania, pravidelný kontakt a pod,).

94. Žalobkyňa 4/ je priateľkou žalobcu 1/ a spoločne s nebohou žili v spoločnej domácnosti spolu s jej deťmi. Žalobkyňa sa o všetkých starala a od smrti neb. N. dohliada na všetkých, či sú v poriadku. Doposiaľ bola silná, avšak teraz na to doplatila zdravím. Pred nehodou trpela na psoriázu (kožnú), teraz za posledný rok sa jej stav zhoršil, a psoriázu má už na všetkých orgánoch, pričom nevedela preukázať, že k zhoršeniu zdravotného stavu došlo v súvislosti so Zuzkiným úmrtím. Psoriáza ja ale autoimunitné ochorenie. Rodina sa zomkla najmä počas covidu, veľmi sa vtedy zblížili. Zostali tu teraz sami bez Zuzky, ktorá tu mala zostať najdlhšie. Teraz má aspoň vnúčatá – jej syn má bábätko, dcéra žije v Nórsku. Uvažovali o zmene bydliska, ale je to domov ich detí.
95. Žalobca 5/ je synom žalobkyne 4/. S nebohou N. sa poznali dlho, pravidelne sa začali vídať v čase, keď sa ich rodičia dali dokopy, bývali potom pod jednou strechou. Veľa času ako rodina spoločne trávili počas covidu a po jeho ukončení sa on odsťahoval k svojej priateľke. V deň úmrtia Zuzky sa mu narodila dcéra. Tým dňom sa veľa vecí zmenilo. Odvtedy mal problém udržať si prácu. Zo stresu mal žalúdočné problémy, prvý pol rok ho neustále bolelo brucho, teraz sa mu stav zlepšil. V deň prvého výročia narodenia jeho dcéry ani nevedel, či chce navštíviť rodičov, je to pre neho zložité. Už navždy bude mať dilemu, či výročie narodenia jeho dcéry, ktorý je totožný s úmrtím Zuzky, ako veľmi bude tento deň oslavovať.

96. U oboch žalobcov 4/ + 5/, i keď nie sú biologickými príbuzní, ich vzájomné citové väzby boli veľmi silné, obaja pociťujú neustálu traumu a smútok, preto s poukazom na podrobné rozpísanie pojmu blízka osoba súd priznal nemajetkovú ujmu aj im, pričom vychádzal súd z toho, že títo žalobcovia žili pomerne dlhú dobu v spoločnej domácnosti, hoci t.č. už žalobca 5/ zmenil svoje bydlisko, ich vzťahy boli veľmi silné a i u nich pretrváva trauma zo smrti neb. N..
97. Výšku nemajetkovej ujmy súd priznal žalobkyni 4/ v sume 10 000 € a žalobcovi 5/ v sume 5 000 €.

98. O veľmi intenzívnom zásahu do zásahu v emočnej sfére všetkých žalobcov svedčí aj skutočnosť, že žalobcovia nielen počas svojich výpovedí, ale počas pojednávania plakali.

99. K výpovedi žalobcov je potrebné uviesť, že žalovaná nerozporovala výpovede strán a nenavrhla vo veci vykonať žiadne dokazovanie.

100. Žalovaná vo svojom vyjadrení namietala výšku uplatnenej sumy. Poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III ÚS 288/2017, v zmysle ktorého pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadniť aj vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.

101. Súd k tomuto názoru poukazuje na to, že:
1/ nikde nie je uvedený presný postup pre výpočet súdu pre určenie výšky nemajetkovej ujmy zvlášť s poukazom na to, že hodnota ľudského života s dopadom na utrpenie sekundárnych obetí je v peniazoch nevyčísliteľná
2/ princíp proporcionatity vo svojom rozhodnutí súd zachoval.

102. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodovaciu činnosť slovenských súdov:
- Dňa 13.11.2013 Krajský súd Trnava sp. zn. 24Co 479/2012 priznal sumu 25 000 € za smrť syna pri dopravnej nehode za zásah do práv na ochranu osobnosti. Súd sa pri výške odškodnenia odvolal na rozhodnutie ESĽP N. proti SR, ktorý priznal 25 000 € za usmrtenie oboch detí sťažovateľky. Hlavná úvaha žalobcu v súvislosti s citovými prípadmi smerovala k porovnaniu neoprávnených zásahov, napr. 230 000 € priznanej oslobodene obžalovanej, najmä za šesťmesačné väzobné stíhanie, ďalej v sume 5 000 000,- Sk osobe, o ktorej sa nepreukázala skutočnosť o močení z terasy uvádzanú v printovom médiu, v sume 3 000 000 Sk,- osobe znázornenej v karikatúre, v sume 50 000 €, o ktorej bol uverejnený článok, nie že vyvolal, ale len mohol vyvolať negatívny dojem získania financií z nepoctivých zdrojov a pod.

- Dňa 25.2013 Krajský súd Trnava sp. zn. 9 Co 423/2012 priznal 1x20 000 € + 2x 30 000 € za smrť manželky/matky na základe trestného činu usmrtenia pri dopravnej nehode v prospech manžela a dvom deťom.
- Dňa 21.5.2014 Krajský súd Trnava sp. zn. 11 Co 116/2013 priznal za smrť cyklistu (manžela) na základe trestného činu usmrtenia (prečin) pri dopravnej nehode – zrážka s autom sumu 33 000 € za zásah do práv osobnosti manželky.
- Dňa 30.7.2015 Krajský súd Banská Bystrica sp. zn. 12 Co 465/2014 z titulu nemajetkovej ujmy spôsobenou smrťou manžela/otca priznal 3 x 33 500 €.
- Dňa 13.4.2016 Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 60/2016 dovolanie odmietol voči rozhodnutiu, ktorým za smrť manželky a 2 detí, Krajský súd priznal sumu 45 000 €.

103. Z toho teda vyplýva dodržanie princípu proporcionality, pričom od doby týchto rozhodnutí uplynula doba v priemere 10 rokov. Preto sa súd nestotožnil so stanoviskom žalovanej podľa podania z č.l. 54 spisu že by šlo o priznanie premrštených súm.

104. Súd zároveň poukazuje na to, výška priznanej sumy nie je pre žalovanú likvidačná.

105. Súd poukazuje na článok Výška nemajetkovej ujmy – hierarchia hodnôt autorov – JUDr. Jakub Manderlík a JUDr. Patrik Butvin zo dňa 6.4.2023 publikovaný v Bulletine slovenskej advokácie, z ktorého vyplýva, že ... z pohľadu udržania poistného systému sa môže zdať suma v rozsahu 40 000 € - 50 000 € ako privysoká. Ak sa však pozrieme cez limit poistného plnenia, ktorý je v zmysle § 7 ods. 2 zák. č. 381/2011 Z.z. nastavený na niekoľko miliónov eur, zistíme, že predstavuje iba minimálne percento zo stanoveného limitu.
106. Žalobcovia svojím podaním na č.l. 46 poukázali na to, že zákon o PZP stanovuje 2 limity poistného plnenia, a t limit vo výške 5 240 000 € pre škody na zdraví a náklady pri usmrtení v 1 050 000 € pre majetkové škody vrátane ušlého zisku. Toto podanie žalobcov nebolo spochybnené. Tiež uviedli, že výška požadovanej nemajetkovej ujmy je menej ako 5% limitu, na ktorý bol poistený vinník dopravnej nehody práve u žalovanej.

107. I v zmysle rozhodnutia ESD C-277/12 Drozdovs – vyplýva, že poistné krytie štáty nesmú limitovať pod 1 000 000 € v prípade jedného škodového nároku.

108. Zároveň žalovaná vo svojom vyjadrení na č.l. 34 – str. 8 poukázala na analogické použitie § 5 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z.z. a § 12 ods. 2 zák. č. 274/2017 Z.z., v zmysle ktorých ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy. Ak je obetí trestného činu viac, suma odškodnenia sa medzi nich rozdelí rovnakým dielom.
109. V roku 2022 bola minimálna mesačná mzda podľa stupňov náročnosti od 646 € do 1 226 €, z toho 50-násobok ako výška odškodnenia je v rozmedzí 1 300 € až 61 300 €. V tomto duchu rozhodol i Krajský súd v Bratislave v konaní 15 Co/278/2019 zo dňa 24.2.2021.

110. Aj z tohto pohľadu je výška priznanej sumy primeraná.

111. Z týchto dôvodov rozhodol súd tak, ako to vyslovil vo výrokovej časti rozsudku.

112. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 2 CSP.

113. Celkový pomer úspechu žalobcov z uplatnenej sumy predstavoval 60,42%, úspechu žalovanej predstavoval 39,58%, celkový pomer žalobcov tak činil 20,84% (60,42%,-39,58%), preto súd zaviazal žalovanú na úhradu na úhradu trov v pomere 20,84%.

114. Dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 257 C.s.p. súd nezistil.

115. O výške náhrady trov konania rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v § 365 odseku 1 CSP (viď. vyššie), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.